GIOVANNI PITRUZZELLA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. április 7.[1]

C-460/20. sz. ügy

TU,
RE
kontra
Google LLC

(a Bundesgerichtshof [szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – A személyes adatok védelme – Az állítólagosan valótlan információk törlése és az úgynevezett előnézeti képek (»thumbnails«) formájában megjelenített fényképek eltávolítása iránti kérelem”

I. Bevezetés

1. A Bundesgerischsthof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország; a továbbiakban: BGH) a jelen indítvány tárgyát képező előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel két kérdést tesz fel a Bíróságnak a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet[2] (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 17. cikke (3) bekezdése a) pontjának, valamint a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[3] 12. cikke b) pontjának és 14. cikke első bekezdése a) pontjának az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 7., 8., 11. és 16. cikkének fényében történő értelmezésére vonatkozóan. E kérdések a TU és RE (a továbbiakban együttesen: felperesek) által a Google LLC (a továbbiakban: Google) ellen benyújtott kereset keretében merültek fel, amely egyrészt az alperes által működtetett keresőmotoron keresztül végzett keresések során megjelenő, egy harmadik félnek a felpereseket azonosító online cikkeire mutató egyes találati linkek törlésére, másrészt az egyik cikkhez tartozó fényképek úgynevezett előnézeti képek („thumbnails”) formájában történő megjelenítésének megszüntetésére irányul.

1 Eredeti nyelv: olasz.

2 HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o., HL 2018. L 127., 2. o., HL 2021. L 74., 35. o.

3 HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.

2. Köztudott, hogy egy keresőmotor nem pusztán mások által rendelkezésre bocsátott online tartalmakat szolgáltat, hanem aktív szerepet játszik az információ terjesztésében is. A „hálózat gazdagsága" csak lehetőség lenne, ha a felhasználó nem férne hozzá a keresőmotoroknak köszönhetően a keresett információhoz, és az interneten keletkezett információk hatalmas tengerében a sok információ gyakorlatilag hozzáférhetetlen maradna a keresőmotorok közvetítése nélkül. Amikor a keresőmotor lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy bizonyos kulcsszavak – például egy személy neve – alapján keresést végezzen, döntést hoz arról, hogy mely oldalakat veszi fel a keresési találatok közé, és milyen sorrendben szerepelteti azokat a találati listán, ami óriási hatással van az információ terjesztésére. Ezeket a döntéseket az alkalmazott algoritmus végzi, és azok így a keresőmotorok működtetője által a programozási tevékenység során alkalmazott kiválasztási kritériumoktól függnek. Széles körben születnek további döntések a platform által – például az üzleti modelljének védelme, a felhasználók körében elterjedt bizonyos érzékenységek védelme vagy a jogi kötelezettségeknek való megfelelés érdekében – elfogadott szabványoknak megfelelően végrehajtott tartalommoderálási politika részeként. Ezek a tevékenységek annak eldöntésével is járnak, hogy milyen tartalmak ne jelenjenek meg a felhasználók által végzett keresések találatai között.

3. A keresőmotor tehát információs „kapuőrként" működik, amely kifejezés olyan entitásokat jelöl, amelyek tevékenysége szükséges ahhoz, hogy a harmadik fél által rendelkezésre bocsátott vélemények vagy információk bekerülhessenek a demokratikus kommunikáció körforgásába. Az információáramlás „kapuinak" ellenőrzése, amelyet a Google-hoz hasonló keresőmotorok végeznek, fontos következményekkel jár mind a véleménynyilvánításnak és a tájékozódásnak a Charta 11. cikkében foglalt szabadságára, mind pedig a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő, a Charta 7. és 8. cikkében foglalt jogra nézve. Különösen az, hogy a valamely személy neve alapján végzett keresést követően megjelenő találati listán szerepel egy weboldal és az azon található, e személyre vonatkozó információ, nagymértékben megkönnyíti az ezen információhoz való hozzáférést bármely internethasználó számára, valamint döntő szerepet játszhat ezen információk terjesztésében, és így a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának gyakorlásában. Ugyanebből az okból ez a megjelenés az érintett magánéletének tiszteletben tartásához fűződő alapvető jogba való jelentősebb beavatkozásnak minősülhet, mint az a közzététel, amelyet e weboldal szerkesztője végzett, amint azt a Bíróságnak már alkalma volt megállapítani ítélkezési gyakorlatában. [4]

4. A jelen indítvány tárgyát képező előzetes döntéshozatal iránti kérelemben a keresőmotorok által betöltött funkció sajátos jellege, valamint a Charta 7., 8. és 11. cikkében foglalt alapvető jogok között emiatt létrejött feszültség kerül előtérbe egy, a Bíróság által még nem vizsgált esetben, nevezetesen abban az esetben, amikor az érintett a kezelt adatok valóságtartalmát vitatja, és ezért a harmadik fél által szerkesztett olyan tartalmakra mutató linkek törlését kéri, amelyekben ezek az adatok szerepelnek.

II. Jogi háttér

5. A Chartának a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, a személyes adatok védelméhez való jogot, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, valamint a vállalkozás szabadságát rögzítő 7., 8., 11. és 16. cikke mellett a 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontja és 14. cikke első bekezdésének a) pontja – amely irányelv szövegére csak utalni fogok –, valamint az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke is releváns a jelen elemzés szempontjából. Ez utóbbi cikk (1) bekezdése meghatározza az érintettnek a rá vonatkozó személyes adatok törléséhez való jogát,

[4] Lásd a jelen indítvány 14. és 15. pontját.

különösen ha ezeket az adatokat jogellenesen kezelték, valamint az adatkezelőnek a törlés végrehajtására vonatkozó kötelezettségét. E cikk (3) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy az (1) bekezdés nem alkalmazandó, amennyiben az adatkezelés „a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása céljából" szükséges. A 95/46 irányelv és az általános adatvédelmi rendelet egyéb, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem vizsgálata szempontjából releváns rendelkezéseit felidézem majd az elemzés során.

III. Az alapeljárás és a Bíróság előtti eljárás

6. TU pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó társaságokban tölt be felelős beosztást vagy rendelkezik részesedéssel. RE TU élettársa, és 2015 májusáig az említett társaságok egyikének cégjegyzésre jogosult vezetője volt. 2015. április 27-én, 2015. június 4-én és 2015. június 16-án három cikk jelent meg a www.g…net (a továbbiakban: g-net) weboldalon, amelyek bírálták az említett társaságok némelyike befektetési modelljének komolyságát, és ezzel kapcsolatban kétségeket ébresztettek. A 2015. június 4-i cikkhez négy fényképet mellékeltek, három fotót TU-ról és egy fotót RE-ről, amelyeken a felperesek luxusautó kormányánál, helikopteren és egy chartergép előtt láthatók. A cikkekkel együtt ezek a képek azt a benyomást kelthették, hogy a felperesek mások által finanszírozott luxusban élnek. A g-net weboldal üzemeltetője az impresszum szerint a G-LLC. A G-LLC célkitűzése – saját bevallása szerint – az, hogy az „aktív felderítés és állandó átláthatóság biztosítása révén fenntartható módon hozzájáruljon a gazdasági és társadalmi életben a csalások megelőzéséhez". Különböző publikációk azonban kritikusan számolnak be a G-LLC üzleti modelljéről, többek között azzal vádolva e vállalkozást, hogy zsarolni próbál más vállalkozásokat oly módon, hogy először negatív beszámolókat tesz közzé, majd felajánlja, hogy úgynevezett védelmi pénz ellenében törli a beszámolókat. A 2015. június 4-i és 2015. június 16-i cikk esetében a felperesek vezeték- és utónevének – akár külön, akár bizonyos cégnevekkel együtt –, a 2015. április 27-i cikk esetében pedig bizonyos cégneveknek a Google keresőmotorjába történő beírása esetén megjelent ez a három cikk a keresés találati listáján. Ezek a találatok a szóban forgó cikkekre mutató linket tartalmaztak. A felperesekről a 2015. június 4-i cikkben szereplő fényképeket a Google ezenfelül képkeresési szolgáltatásának találati áttekintésében is megjelenítette előnézeti képként („thumbnail").

7. A felperesek egyrészt arra kérték az alperest, hogy törölje a szóban forgó cikkeket, amelyek szerintük számos valótlan állítást és valótlan tényeken alapuló rágalmazó jellegű véleményt tartalmaznak, másrészt pedig, hogy távolítsa el a keresési találatok listájáról az előnézeti képeket. Azt állították, hogy a G-LLC zsarolásának áldozatai voltak. Az alperes arra hivatkozva tagadta meg e kérés teljesítését, hogy a vitatott cikkek és fényképek szakmai kontextusban szerepelnek, és hogy nincs tudomása az azokban foglalt információk állítólagos valótlan tartalmáról. A keresetet első és másodfokon elutasították.

8. E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Összeegyeztethető-e az érintettnek a magánéletének tiszteletben tartásához [a Charta 7. cikke] és a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez (a Charta 8. cikke) való jogával, ha egy internetes keresőszolgáltatás adatkezelőjével szemben az érintett által előterjesztett törlési kérelem vizsgálata keretében a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő versengő jogoknak és érdekeknek az [általános adatvédelmi rendelet] 17. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján elvégzendő mérlegelése során olyan esetben, amelyben a törölni kért link

olyan tartalomra mutat, amely olyan tényállításokat és tényállításokon alapuló olyan értékítéleteket tartalmaz, amelyek valóságtartalmát az érintett vitatja, és amelynek jogszerűsége az abban foglalt tényállítások valóságtartalmának kérdésétől függ, irányadó jelleggel azt is figyelembe veszik, hogy az érintett észszerűen elvárható módon – például ideiglenes intézkedés útján – jogvédelmet kaphat-e a tartalomszolgáltatóval szemben, és ily módon legalább ideiglenesen tisztázható-e a keresőmotor adatkezelője által listázott tartalom valóságtartalmával kapcsolatos kérdés?

2) Egy olyan internetes keresőszolgáltatás adatkezelőjével szemben előterjesztett törlési kérelem esetében, amely névre történő keresés esetén természetes személyek olyan fényképeire irányuló keresést folytat le, amelyeket harmadik felek tettek elérhetővé az interneten az adott személy nevével összefüggésben, és amely a találati áttekintésben előnézeti képként (»thumbnail«) jeleníti meg a talált fényképeket, irányadó jelleggel akkor is figyelembe kell-e venni a harmadik fél általi eredeti közzététel kontextusát a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő versengő jogoknak és érdekeknek a [95/46] irányelv 12. cikkének b) pontja és 14. cikke első bekezdésének a) pontja, illetve az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján elvégzendő mérlegelése során, ha az előnézeti kép megjelenítése során a keresőmotor link útján hivatkozik ugyan a harmadik fél weboldalára, azt azonban nem nevezi meg konkrétan, és az internetes keresőszolgáltatás nem jeleníti meg egyúttal a kép közzétételének eredeti kontextusát is?”

9. A jelen ügyben írásbeli észrevételeket nyújtottak be az alapeljárás felei, a román, az osztrák és a görög kormány, valamint a Bizottság. A Bíróság előtt 2022. január 24-én tartott tárgyaláson az alapeljárás felei és a Bizottság szóbeli észrevételeket tettek.

IV. Elemzés

10. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések vizsgálata előtt emlékeztetni kell a Bíróságnak a keresőmotor működtetőjét abban az esetben terhelő kötelezettségekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatára, ha tevékenysége személyes adatok kezelésével jár, különösen ha az érintettnek a rá vonatkozó adatok törléséhez való joga a kérdéses. Amint látni fogjuk, ezek a kötelezettségek – a Bíróság szavaival élve – arányosak a keresőmotor kezelőjének „felelősségével, hatásköreivel és lehetőségeivel”,[5] amelyek viszont elválaszthatatlanul kapcsolódnak a keresőmotornak az internetes környezetben betöltött szerepéhez, amelyet azt a jelen indítvány bevezetőjében röviden ismertettem.

A. A Bíróság ítélkezési gyakorlata

11. A Bíróságnak a személyes adatoknak a keresőmotorok tevékenységével összefüggésben történő kezelésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából négy határozott pont rajzolódik ki.

12. Az első a keresőmotorok tevékenységének minősítésére és az uniós adatvédelmi jogszabály alkalmazási körébe történő besorolására vonatkozik.

[5] Lásd a jelen indítvány 15. pontját.

13. A 2014. május 13-i Google Spain és Google [6] ítéletben (a továbbiakban: Google Spain ítélet) a Bíróság megállapította, hogy egy keresőmotor tevékenysége, amely harmadik fél által az interneten közzétett vagy megosztott információk kereséséből, automatikus indexeléséből, ideiglenes tárolásából, majd végül bizonyos válogatási szempontok alapján az internethasználók számára történő hozzáférhetővé tételéből áll, a 95/46 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében „személyes adatok kezelésének" minősül, amennyiben ezek az információk „személyes adatokat" tartalmaznak. [7] E tekintetben nem releváns az a körülmény, hogy ezeket az adatokat már közzétették az interneten, és azokat e keresőmotor nem változtatta meg. [8] A keresőmotorok tevékenysége e minősítésének következménye a Google Spain ítéletben található második megállapítás. A keresőmotor működtetőjét – úgy is mint az e tevékenység céljait és módját meghatározó személyt – kell a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében az e tevékenységgel érintett személyes adatok „kezelőjének" tekinteni. [9] E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy a keresőmotor működtetőjének az „adatkezelő" e rendelkezés szerinti fogalmából kizárólag arra tekintettel történő kizárása, hogy nem gyakorol ellenőrzést a harmadik fél weboldalain közzétett személyes adatok fölött, ellentétes lenne a fent említett rendelkezés céljával, amely – az „adatkezelő" fogalmának tág meghatározásával – arra irányul, hogy az érintetteknek hatékony és teljes védelmet biztosítson. [10]

14. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából eredő második pont az érintettek alapvető jogaiba való potenciálisan súlyos beavatkozásra vonatkozik, amely a keresőmotor működéséből ered.

15. Amint azt már megjegyeztem, az internet – az információk online előállításának és terjesztésének módja miatt – exponenciálisan növeli a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok sérelmének kockázatát. A Bíróság – e valóság tudatában – a Google Spain ítéletében egyrészt kimondta, hogy a keresőmotor tevékenysége keretében végzett személyesadat-kezelést meg kell különböztetni a honlapszerkesztők által végzett adatkezeléstől, illetve az az utóbbi tevékenységhez kapcsolódik, amely abban áll, hogy ezeket az adatokat megjelenítik egy internetes oldalon. [11] Másrészt kiemelte, hogy a keresőmotor által végzett személyesadat-kezelés „jelentősen érintheti a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogot, ha a keresőmotorral egy természetes személy nevére keresnek rá, mivel az említett adatkezelés lehetővé teszi, hogy a találati lista alapján bármely internethasználó rendszerezett összefoglalóhoz jusson az e személlyel kapcsolatos, interneten megtalálható olyan információkról, amelyek potenciálisan érinthetik az érintett magánéletének számos vonatkozását, és amelyeket az említett keresőmotor nélkül nem, vagy csak nagyon nehezen lehetett volna összekapcsolni, és így az érintett többé–kevésbé részletes profilját lehet létrehozni". Ezenkívül az érintett említett jogaiba történő beavatkozás mértékét „megsokszorozza az internet és a keresőmotorok modern társadalomban betöltött jelentős szerepe, mivel ezek az ilyen találati listán szereplő információknak mindenütt jelenvaló jelleget kölcsönöznek". [12] A Bíróság szerint tehát „mivel a keresőmotorok tevékenysége alkalmas arra, hogy a honlapszerkesztők által végzett tevékenységhez hozzáadódva jelentősen érintse a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogot, a keresőmotor

6 C-131/12, EU:C:2014:317.

7 Azaz azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó információk, azaz a hivatkozott irányelv 2. cikkének a) pontja szerinti „személyes adatok".

8 Lásd: Google Spain ítélet, 28. és 29–31. pont.

9 Lásd: Google Spain ítélet, 32. és 33. pont. A 95/46 irányelv és az általános adatvédelmi rendelet olasz nyelvi változatában a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja szerinti „responsabile del trattamento" [adatkezelő] fogalma megfelel az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 7. pontja szerinti „titolare del trattamento" [adatkezelő] fogalmának.

10 Lásd: Google Spain ítélet, 34. pont.

11 Lásd: Googe Spain ítélet, 35. pont.

12 Lásd: Google Spain ítélet, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat és 36–38. pont.

működtetőjének – úgy is mint az e tevékenység céljait és módját meghatározó személynek – felelősségi körén, hatáskörén és lehetőségein belül biztosítania kell, hogy tevékenysége megfeleljen a 95/46 irányelvben foglalt követelményeknek, azért hogy az irányelv szerinti garanciák valamennyi joghatásukat kifejthessék, és hogy az érintettek – illetve nevezetesen magánélethez való joguk – hatékony és teljes védelme ténylegesen megvalósulhasson”.[13] A 2019. szeptember 24-i GC és társai (Különleges adatokra mutató linkek törlése) ítéletében[14] (a továbbiakban: GC ítélet) a Bíróság megerősítette, hogy a 95/46 irányelv, illetve az általános adatvédelmi rendelet értelmében a személyes adatok „kezelőjére” háruló valamennyi kötelezettség – így az ezen irányelv 8. cikkének (1) és (5) bekezdésében, valamint az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkének (1) és (10) bekezdésében a különleges adatok kezelésére vonatkozóan előírt tilalmak és korlátozások – teljes mértékben alkalmazandók a keresőmotor működtetőjére. Ebben az ítéletben a Bíróság kimondta, hogy bár a keresőmotor működtetőjének tevékenysége körében végzett adatkezelés sajátosságai nem igazolhatják a működtető mentesülését e rendelkezések tiszteletben tartása alól, e sajátosságok hatást gyakorolhatnak az említett működtetőre háruló felelősség és konkrét kötelezettségek terjedelmére. Mivel ez utóbbi nem azért felelős, hogy a különleges adatok megjelennek egy harmadik fél által közzétett weboldalon, hanem az oldal indexeléséért, kizárólag e feltüntetés miatt, valamint „az érintett által előterjesztett kérelem alapján és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok ellenőrzése mellett lefolytatandó vizsgálat alapján” alkalmazhatók rá az ezen adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések.[15]

16. A Bíróság által megállapított harmadik határozott pont arra vonatkozik, hogy a keresőmotor működtetőjéhez intézett törlési kérelemmel összefüggésben figyelembe kell venni valamennyi érintett alapvető jogot, és olyan egyensúlyt kell teremteni e jogok között, amely nemcsak az ügy konkrét körülményeit, hanem az internetes környezet technológiai jellemzőit is figyelembe veszi.

17. E tekintetben még ha egyrészről a Bíróság ki is zárta, hogy az adott keresőmotor működtetőjének egyszerű gazdasági érdeke alapján igazolható lenne az érintett alapvető jogaiba történő, a neve alapján keresőmotor útján való online keresés találatai között szereplő, rá vonatkozó információk megjelenítése által előidézett beavatkozás, e beavatkozás potenciális súlyosságára tekintettel, másrészről elismerte, hogy „a linkek találati listáról való törlése hátrányosan érintheti azon internethasználók jogos érdekeit, akiknek […] érdekük fűződik a kérdéses információhoz való hozzáféréshez, attól függően, hogy milyen információról van szó”.[16] Ezekben a helyzetekben – a Bíróság szerint – „meg kell találni a megfelelő egyensúlyt nevezetesen ezen érdek, valamint az érintettet a Charta 7. és 8. cikke alapján megillető alapvető jogok között”.[17] Ezt a követelményt a GC ítélet is megerősíti az általános adatvédelmi rendelet 17. cikkére hivatkozva, amely kodifikálta a személyes adatok törléséhez való jogot (vagy „az elfeledtetéshez való jogot”), amelyet a Bíróság a Google Spain ítéletben[18] ismert el, és amely kifejezetten előírja a (3) bekezdésének a) pontjában – amint azt maga a Bíróság is megjegyezte – a fent említett jogok egyensúlyának követelményét.[19] Ebben az ítéletben a Bíróság azt is megerősíti, amit a Google Spain ítéletben már a mérlegelés alapjául szolgáló kritériumokról kimondott, és megismétli, hogy „bár tény, hogy főszabály szerint az érintettet megillető, a Charta 7. és 8. cikkével védett jogok megelőzik az internethasználók tájékozódási szabadságát, ez az egyensúly

13 Lásd: Google Spain ítélet, 38. pont.

14 C-136/17, EU:C:2019:773.

15 Lásd: GC ítélet, 45–47. pont.

16 Lásd: Google Spain ítélet, 81. pont.

17 Lásd: Google Spain ítélet, 81. pont.

18 Lásd: Google Spain ítélet, különösen 88. és 99. pont. A személyes adatok törléséhez való jogot a Bíróság a 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontját és 14. cikke első bekezdésének a) pontját értelmezve vezette le.

19 Lásd: GC ítélet, 54–59. pont.

azonban egyes egyedi esetekben a kérdéses információ jellegétől, illetve attól is függhet, hogy az információ mennyire érzékeny az érintett személy magánélete szempontjából, illetve hogy a nyilvánosságnak milyen érdeke fűződik ezen információ megszerzéséhez, ami többek között attól függően változhat, hogy e személy játszik-e valamilyen közéleti szerepet”.[20] A Bíróság által elfogadott megfogalmazásokon túl konkrétan a GC ítéletből kitűnik, hogy az egyensúly *azon ugyanolyan jelentőségű* alapvető jogok között áll fenn, amelyek a demokratikus társadalom megfelelő működésének elengedhetetlen feltételei. Ennélfogva absztrakt módon nem határozható meg az egyiknek a másikkal szembeni elsőbbsége, hanem oly módon kell elérni az egyensúlyt, hogy az együttes érvényesülés úgy valósuljon meg, hogy a lehető legkevésbé sértse az egyes alapvető jogokat. Az ítéletből az is következik, hogy az egyensúly a Charta 7. és 8. cikkében foglalt, a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogról a Charta 11. cikkében foglalt, tájékoztatáshoz és tájékozódáshoz való jogra tolódik át, minél inkább közszereplő az érintett személy, és ezért az internethasználóknak érdekük fűződik a rá vonatkozó információkhoz való hozzáféréshez.[21]

18. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnő negyedik határozott pont a keresőmotor működtetőjének mint a személyes adatokat a keresőmotor működtetése érdekében kezelő személynek a szóban forgó alapvető jogok mérlegelésére irányuló szereppel való felruházása annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen adatkezelés megfeleljen az általános adatvédelmi rendelet (és korábban a 95/46/EK irányelv) követelményeinek.[22] Ezt a szerepet azután az általános adatvédelmi rendelet 17. cikkében kodifikálták.

19. Az „elfeledtetéshez való jog” esetén a keresőmotor működtetőjének tehát az összes érintett jog és érdek alapján, valamint az egyedi eset összes körülményének figyelembevételével kell eldöntenie, hogy mely tartalmakat kell felvenni az e keresőmotor útján végzett keresések listájára, és mely tartalmakat kell kizárni ebből a listából. Ha az adatkezelő nem ad helyt a törlési kérelemnek, az érintett a felügyelő hatósághoz vagy a bírósághoz fordulhat annak érdekében, hogy az lefolytassa a szükséges ellenőrzéseket, és ennek következtében a működtetőt konkrét intézkedések megtételére kötelezze.[23] Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy 2014. november 26-án a 29. cikk[24] alapján létrehozott munkacsoport iránymutatásokat fogadott el a Google Spain ítélet végrehajtására vonatkozóan,[25] amelyek célja, hogy tájékoztatást nyújtsanak arról, hogy a munkacsoportban részt vevő adatvédelmi hatóságok hogyan kívánják végrehajtani ezen ítéletet. Ezek az iránymutatások tartalmaznak egy nem kimerítő listát is azokról a közös kritériumokról, amelyeket az adatvédelmi hatóságok eseti alapon alkalmaznak a nemzeti hivatalaikhoz azt követően benyújtott panaszok elbírálása során, hogy a keresőmotorok elutasították a találati listáról való törlést. A Google különösen ezen irányelvek alapján vizsgálja meg a hozzá benyújtott törlési kérelmeket.

20. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a fent vázolt elvek fényében kell megvizsgálni.

[20] Lásd: GC ítélet, 66. pont; ebben az értelemben, bár a tájékozódáshoz való, a Charta 11. cikkében foglalt jogra történő kifejezett hivatkozás nélkül, lásd: Google Spain, 81. pont.

[21] Ugyanebben az értelemben lásd még: 2019. szeptember 24-i Google (A linkek törlésének területi hatálya) ítélet (C-507/17, EU:C:2019:772, 45. pont).

[22] A törléshez való jog gyakorlását a Bíróság valójában a 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontjában és 14. cikke első bekezdésének a) pontjában előírt mechanizmushoz kapcsolta, amely rendelkezések alapján a kapcsolódó kérelmeket az érintett közvetlenül az adatkezelőnek címezheti, akinek megfelelően vizsgálnia kell e kérelmek megalapozottságát, és adott esetben véget kell vetnie a szóban forgó adatkezelésnek, lásd: Google Spain ítélet, 77. pont. Az általános adatvédelmi rendeletet illetően lásd kifejezetten: GL ítélet, 66. pont.

[23] Lásd: Google Spain ítélet, 77. pont.

[24] A 95/46/EK irányelv 29. cikkével összhangban létrehozott 29. cikk szerinti munkacsoport az adatok és a magánélet védelmével foglalkozó független európai tanácsadó testületként működik

[25] https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/667236/en

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

21. A Google vitatja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elfogadhatóságát, amely hipotetikus jellegű, mivel a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által javasolt megoldás elvont konstrukció, amely nem kapcsolódik az alapügy tényállásához. Emellett a Bíróságnak nem állnak rendelkezésére a hasznos válaszadáshoz szükséges elemek.

22. E tekintetben úgy vélem, hogy először is el kell utasítani a Google azon érvét, amely szerint az előzetes döntéshozatalra utaló határozat e tekintetben nem elég részletes. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) véleményem szerint ugyanis kellően pontos és teljes képet adott az előtte folyamatban lévő jogvitát jellemző tényállásról, valamint arról, hogy ebben az összefüggésben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre választ kell kapnia. A Bíróság rendelkezik az e kérdés megválaszolásához szükséges valamennyi információval, függetlenül attól, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem nyilatkozik arról, hogy az alapeljárás felpereseit ténylegesen megilleti-e jogvédelem a tartalomszolgáltatóval szemben, illetve hogy milyen következményekkel járna, ha e kérdésben nemleges megállapítást tenne. Másodszor, pusztán az, hogy a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) álláspontja szerint az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntése érdekében előzetesen meg kell vizsgálni az általa az alapeljáráshoz hasonló helyzetben alkalmazandónak ítélt, általánosan és elvontan meghatározott módszertan helytállóságát, nem jelenti azt, hogy a Bíróság elé e tekintetben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés hipotetikus jellegű, ha az e kérdésre adott válasz lehetővé teszi, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a szükséges ténybeli megállapításokat követően az alapeljárás tárgyát képező jogvitát eldöntse. Végezetül megjegyzem, hogy a Google által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elfogadhatatlansága mellett felhozott további érvek lényegében a kérdést előterjesztő bíróság által javasolt megoldás Bíróság általi esetleges elfogadásának következményeire vonatkoznak, és ezért e kérdés lényegét érintik.

a) Előzetes észrevételek

23. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdéssel lényegében annak tisztázását kérik a Bíróságtól, hogy milyen kötelezettségek terhelik a keresőmotor működtetőjét, amikor olyan törlés iránti kérelmet bírál el, amely az indexelt tartalomban – jelen esetben az alapeljárás felperesei által irányított társaságok befektetési modelljére és eredményeire vonatkozó adatokat és megjegyzéseket tartalmazó cikkekben – szereplő egyes információk valótlanságára vonatkozó, bizonyítékokkal nem alátámasztott állításon alapul. Mivel – különösen a szóban forgó cikkek szakmai kontextusának és a befektetők számára nyújtott tájékoztatás fontosságának fényében, tekintettel arra, hogy a felperesek kockázatos ágazatban működnek [26] – a törlés csak akkor lenne indokolt, ha a vitatott információ valóban valótlan lenne, a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) azt a kérdést teszi fel, hogy az alapeljárás felpereseinek kell-e bizonyítaniuk vagy bizonyos fokig bizonyítaniuk az említett információk valótlanságát, vagy a Google feladata az, hogy az említett felperesek állításait megalapozottnak vélje, és végezze el a törlést, vagy hogy maga próbálja meg tisztázni a tényeket. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) álláspontja szerint a kérdést annak alapján kell eldönteni, hogy az érintett észszerűen elvárható módon – például ideiglenes intézkedés útján – jogvédelmet kaphat-e közvetlenül a tartalomszolgáltatóval szemben, és lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy helyes-e az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdése a) pontjának ilyen értelmezése.

[26] Ez csak néhány a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által figyelembe vett és az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban kifejezetten említett szempontok közül. Az említett határozat több részének olvasatából azonban egyértelműen kitűnik, hogy a bíróság az előtte folyamatban lévő ügyet jellemző különböző elemek átfogó értékelését végezte el.

24. A jelen eljárásban észrevételeket benyújtó valamennyi fél és érdekelt fél részben eltérő érvekkel kifogásolja a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által javasolt megoldást,[27] legalábbis annyiban, amennyiben ez a megoldás – a jelen indítvány 11–19. pontjában említett ítélkezési gyakorlattal ellentétben – azt jelenti, hogy az érdekeknek az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti mérlegelése kizárólag azon kritérium alapján történik, hogy fennáll-e a tartalomszolgáltatóval szembeni jogvédelem észszerű lehetősége.

25. A magam részéről megjegyzem, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) csak azt követően foglalkozott e kritérium esetleges relevanciájának kérdésével, hogy a Charta 7., 8. és 11. cikkében foglalt jogokat az ügy összes körülménye alapján mérlegelte, és – a vitatott információ valós tartalmát feltételezve – arra a következtetésre jutott, hogy az internethasználók tájékozódáshoz való joga érvényesül. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által említett eset tehát olyan, amelyben az összes többi releváns tényező megfelelő mérlegelése után a törlés iránti kérelem elfogadása vagy elutasítása *kizárólag* azon információ valós vagy valótlan tartalmától függ, amelynek törlését kérik. Ebből az következik, hogy a Bíróságnak a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által feltett kérdésre adott esetleges igenlő válasza nem vonná maga után azt, hogy a keresőmotor által hozzáférhetővé tett információk állítólagos pontatlanságára alapított törlési kérelem elfogadása vagy elutasítása *kizárólag* attól függne, hogy az érintett a tartalomszolgáltatóval szemben védelmet kaphat-e, és – a Google állításával ellentétben – nem vonná maga után, hogy amennyiben ilyen védelem nem áll rendelkezésre, a keresőmotor működtetője automatikusan köteles lenne a törlést elvégezni. Az ilyen eredmények egyébiránt ellentétesek lennének az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (1) bekezdése és (3) bekezdése a) pontja rendelkezéseinek megfelelő viszonyával, amely kizár minden olyan automatizmust, amely akadályozhatja a szóban forgó alapvető jogok szükséges mérlegelésének az adatkezelő, a felügyeleti hatóság vagy a bíróság által történő elvégzését. A Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott igenlő válasza egyszerűen azt jelentené, hogy amennyiben az internethasználók tájékozódáshoz való joga és a tartalomszolgáltató véleménynyilvánítási szabadsága az összes releváns körülmény alapján úgy tűnik, hogy megelőzi a kérelmező jogait, *és* a törlés iránti kérelemnek csak a vitatott információ tényleges valótlansága esetén indokolt helyt adni, a nemzeti bíróság és a pert megelőző szakaszban a keresőmotor működtetője számára nyitva áll a lehetőség, hogy döntően erre a körülményre támaszkodjon, ha ez a valótlanság nem nyilvánvaló, és a kérelmező nem szolgáltatott erre vonatkozóan legalább bizonyítékkezdeményt. Közelebbről megvizsgálva egyébiránt, a tartalomszolgáltatóval szembeni jogvédelem megszerzésének észszerű lehetősége vagy annak hiánya nemcsak hogy önmagában nem képezheti a törlés iránti kérelem elutasításának vagy elfogadásának kizárólagos vagy döntő kritériumát a jogalaptól függetlenül, de még csak nem is releváns kritérium az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján elvégzendő mérlegelés szempontjából. Ez a kritérium önmagában ugyanis semmit sem mond a vitatott tartalomban szereplő adatok törléséhez való jog fennállásáról, sem pedig arról, hogy a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának gyakorlása érdekében szükséges-e az említett tartalom indexelésének fenntartása.

26. E pontosítások után az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó válaszhoz véleményem szerint először is tisztázni kell, hogy az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló esetben a szóban forgó alapvető jogok mérlegelése során milyen fontos szerepet játszik egyrészt a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az érintettnek a közéletben betöltött szerepe, másrészt a kezelt információk valóságtartalmának vitatása.

[27] A görög kormány álláspontja árnyaltabbnak tűnik.

b) A Charta 7. és 8. cikke által védett alapvető jogokba való beavatkozás és az egyén közéletben vállalt szerepe

27. A magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok – annak ellenére, hogy alkotmányos jogállással rendelkeznek az uniós jogban – nem abszolút jellegűek.[28] Amint az különösen az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontjából kitűnik, a személyes adatok védelméhez való jogot a társadalomban betöltött szerepének függvényében kell figyelembe venni, egyúttal az arányosság elvével összhangban biztosítva, hogy egyensúlyban legyen más alapvető jogokkal.[29] E mérlegelés során kellő súlyt kell adni a törléssel érintett weboldal tulajdonosát megillető tájékoztatáshoz való jognak, és a nyilvánosság azon jogának, hogy az adott weboldalon található információkhoz hozzáférjen.

28. Ez az érdek azonban – amint az a Bíróság fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatából kitűnik – különösen attól függően változhat, hogy az információval érintett személy milyen „közéleti szerepet játszik”. Ez a kifejezés a jelen eljárás szempontjából nemcsak azokra a helyzetekre terjed ki, amikor az érintett politikai tisztséget tölt be, amely a meghatározás szerint a közvélemény demokratikus ellenőrzése alá helyezi e személyt, hanem azokra a helyzetekre is, amikor jelentős gazdasági szerepet játszik.[30] Általánosságban elmondható, hogy a piac megfelelő működése a többi gazdasági szereplő és a fogyasztók bizalmától függ. Ez a bizalom megköveteli, hogy a nyilvánosság hozzáférjen az azon szakmai pozíciókat betöltő személyekre vonatkozó információkhoz, amelyek befolyásolhatják a piaci dinamikát és a fogyasztói érdekeket, néha még jobban, mint a politikai döntéshozók cselekedetei. Természetesen ezek az információk alapvetően a szakmai szerepükkel kapcsolatosak, de kiterjedhetnek a magánszférájuk aspektusaira is, amennyiben azok szakmai tevékenységükkel kapcsolatosak, vagy más módon befolyásolhatják azt, és hatással lehetnek a közbizalomra. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Bíróságnak már volt alkalma megállapítani, hogy a gazdasági életben való szerepvállalás a magánélet védelme köre korlátozásának elfogadását vonja maga után.[31]

29. Amennyiben az érintett a fentiekben meghatározott értelemben közszereplő, és nemcsak akkor, ha ez a szerep valóban kiemelkedő, hanem akkor is, ha szűkebb körű, az általános adatvédelmi rendelet 17. cikkének (1) és (3) bekezdése alapján elvégzendő mérlegelés keretében a tájékoztatáshoz és a tájékozódáshoz való jog az összes releváns körülményt figyelembe véve elsőbbséget élvezhet a Charta 7. és 8. cikke által védett alapvető jogokkal szemben. Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, az alapeljárás körülményei között ezen elsőbbség mellett szól a szóban forgó publikációk szakmai környezete és újságírói jellege, valamint a vitatott információk jellege, amelyek túlnyomórészt a felperesek által irányított társaságok tevékenységére vonatkoznak.

c) Az információk valóságtartalma és a mérlegelés módja

30. Az a tendencia, hogy a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jog elsőbbséget élvez a magánélet védelméhez és a személyes adatok védelméhez való joggal szemben, amennyiben az érintett személy jelentős szerepet játszik a közéletben, megfordul, ha megállapítást nyer, hogy a törlés iránti kérelem tárgyát képező információ valótlan. Ebben az

[28] Lásd: GC ítélet, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

[29] Lásd: GC ítélet, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

[30] Lásd ebben az értelemben: EJEB, 2017. október 19., Fuchsmann kontra Németország ítélet (EC:EC:ECHR:2017:1019JUD007123313, 40. és 41. §); 2006. december 14., Verlagsgruppe News GmbH kontra Ausztria ítélet (EC:EC:ECHR:2006:1214JUD001052002, 36. §).

[31] Lásd: 2017. március 9-i Manni ítélet (C-398/15, EU:C:2017:197, 59. pont).

esetben valószínűleg azzal is lehetne érvelni, hogy a valóságban a tájékoztatáshoz való jog és a tájékozódáshoz való jog nem is érvényesülhet, mivel ez utóbbi nem foglalhatja magában a valótlanságok terjesztésének és az azokhoz való hozzáférésnek a jogát. Még a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága, valamint az információ valóságtartalma közötti kapcsolat gordiuszi csomójának átvágása nélkül [32] is egyszerűen megállapítható, hogy ez a jog a maga kettős, egyszerre aktív és passzív szerepében, amikor valótlan információkra vonatkozik, semmiképpen sem helyezhető egy szintre a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogokkal. Ebben az esetben ugyanis az Európai Unió egyik alapvető értékében, az emberi méltóságban gyökerező elsőbbségi kritérium érvényesül.

31. Az EUSZ 2. cikk a tagállamok alkotmányos hagyományaihoz is kapcsolódóan az emberi méltóság tiszteletben tartását az Unió alapját képező értékek listájának élére helyezi. A Charta 1. cikke határozottan kimondja, hogy „az emberi méltóság sérthetetlen”, és hogy „tiszteletben kell tartani, és védelmezni kell”. Az „értékek uniójában”, amely az Uniót jelenti, az emberi méltóság egyfajta elsőbbséget élvez, ez az a sarokkő, amelyre az európai konstrukció nagy része épül. Ha az emberi méltóság sérthetetlen, és mindig tiszteletben kell tartani és védelmezni kell, anélkül hogy a Charta által biztosított alapvető jogok többségének esetével szemben a korlátozását igazoló érdeknek helyt adnának, akkor a feláldozását semmilyen jogi indok nem igazolhatja, még az sem, amely valamely alapvető jog gyakorlására utal. [33] Márpedig a valótlan információ nemcsak aláássa annak a személynek a személyes adatok védelméhez való alapvető jogát, akire vonatkozik, de a méltóságát is sérti, mivel valótlanul mutatja be, identitásának megváltozását idézve elő. Ez különösen igaz az online környezetben, ahol az információ gyorsan terjed, állandó, és a keresőmotorok munkájának köszönhetően az emberről pontos profilt alkot. A bitek világában a valamely személyre vonatkozó hamis információk terjesztése az identitásának – amelyet ma mindenekelőtt az online hálózaton keresztül határoznak meg – maradandó sérülését és méltóságának súlyos sérelmét jelenti.

32. Mindezek mellett megjegyzem, hogy maga az általános adatvédelmi rendelet egyértelmű választ ad arra a kérdésre, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani a kezelt személyes adatok valóságtartalmának. Az említett rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében felsorolt, ezen adatok kezelésére vonatkozó elvek közé tartozik a d) pontban a „pontosság” elve, amely szerint egyrészt a személyes adatoknak „pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük”, másrészt „az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat” haladéktalanul törölni vagy helyesbíteni kell. [34] A Bíróság szerint az adatok pontossága a személyes adatok kezelésének egyik „jogszerűségi feltétele”, [35] és ezért különösen az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (1) bekezdése d) pontjának alkalmazása szempontjából releváns.

33. Amennyiben a keresőmotor üzemeltetője által kezelt információk valóságtartalmáról van szó – mint az alapeljárás tárgyát képező ügyben –, a szóban forgó alapvető jogok mérlegelésének kérdése tehát egészen konkrétan merül fel, legalábbis abban a szakaszban, amikor az információk valós vagy valótlan tartalmát még nem állapították meg. Ebben a szakaszban a központi kérdés valójában az, hogy ki és hogyan végezze el ezt az értékelést.

[32] Ez a kérdés különös jelentőséggel bír az észak-amerikai rendszerben, tekintettel az alkotmány első módosításból eredő szólásszabadságnak biztosított széles körű védelemre.

[33] Lásd a Charta 1. cikkéhez fűzött indokolást (HL 2007. C 303., 17. o.)

[34] Lásd még az általános adatvédelmi rendelet (39) és (71) preambulumbekezdését, valamint 16. cikkét és 18. cikke (1) bekezdésének a) pontját a helyesbítéshez való jog és az adatkezelés korlátozásához való jog gyakorlásáról.

[35] Ebben az értelemben lásd a GL ítélet 64. pontját, annak ellenére, hogy az általános adatvédelmi rendelet formálisan megkülönbözteti az 5. cikkben felsorolt, a „személyes adatok kezelésére vonatkozó elveket” az „adatkezelés jogszerűségének” feltételeitől, amelyeket a rendelet 6. cikke sorol fel.

34. Mielőtt ezzel a kérdéssel foglalkoznánk, úgy gondolom, helyénvaló lenne még néhány további pontosítást tenni azzal kapcsolatban, hogy a keresőmotorok tevékenysége esetén hogyan történik a szóban forgó alapvető jogok közötti mérlegelés.

d) Az alapvető jogok közötti mérlegelés a keresőmotor működtetőjének lehetőségeivel, hatáskörével és felelősségi körével összefüggésben

35. Azt, hogy egy keresőmotor működtetője hogyan mérlegel az egymással versengő alapvető jogok között a törlési kérelem vizsgálata során, szükségszerűen befolyásolják annak a technológiai környezetnek a jellemzői, amelyben a konfliktus felmerül. A tájékozódás szabadsága – annak kétféle, aktív és passzív aspektusa –, valamint a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jog közötti feszültség másképp érvényesül a bitek világban Az internetes technológia nemcsak a tájékozódáshoz való jog, valamint a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való jog kölcsönhatását, hanem ezek egyensúlyát is befolyásolja. Ezért a Bíróságnak az „elfeledtetéshez való joggal" kapcsolatos, fent említett ítélkezési gyakorlata a keresőmotor működtetőjének „lehetőségeire", „hatáskörére" és „felelősségi körére" utal. Ez az eset áll fenn akkor is, ha a törlés iránti kérelem azon információk állítólagos valótlan tartalmán alapul, amelyek azon a weboldalon találhatók, amelyre a törölni kívánt link utal. A keresőmotor működtetője nem kötelezhető arra, hogy általánosságban ellenőrizze a szolgáltatott tartalmakat, és ellenőrizze a tartalmak valóságtartalmát. Az ilyen nyomon követés végrehajtása ráadásul rendkívül nehéz lenne. Hasonlóképpen nem tartozik a keresőmotor működtetőjének lehetőségei közé annak utólagos ellenőrzése, hogy a keresési találatok listáján szereplő weboldalon közzétett cikk tartalma valós vagy valótlan, mivel nem rendelkezik a webszerkesztő rendelkezésére álló információkkal és az e megállapításhoz szükséges hatáskörrel.

36. Ugyanakkor azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a különös felelősséget, amelyet a keresőmotor működtetője mint az információk „kapuőre" visel. Mivel aktív szerepet – nem pusztán technikai és semleges szerepet – játszik az online hálózaton történő információterjesztésben, amely szerepre üzleti modelljét építette, és amelyből nyereséget szerez, a működtetőnek aktív szerepet kell játszania a valótlan személyes adatokat tartalmazó tartalmaknak a keresési találatok közül való törlésében is, feltéve, hogy ez a szerep a hatáskörének és lehetőségeinek keretein belül marad. E tekintetben megjegyzem, hogy az egyes platformok által betöltött „kapuőri" funkcióval járó különös felelősséget hangsúlyozza a 2019. október 3-i Glawischnig-Piesczek ítélet,[36] amelyben a Bíróság megállapította, hogy az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv[37] rendelkezései nem zárják ki, hogy valamely tagállami bíróság arra kötelezze a tárhelyszolgáltatót, hogy ne csak a korábban rágalmazó jellege miatt jogellenesnek nyilvánított információkhoz, hanem az azzal azonos értelmű tartalmakhoz való hozzáférést is törölje vagy korlátozza, annak érdekében, hogy az eredeti tartalom eltávolítása ellenére megakadályozza azok terjesztését. Az egyéni jogok hatékony védelme az interneten történő információterjesztés sajátos módjaival összefüggésben ezért a Bíróság szerint még a platform gazdasági érdekeinek kárára is indokolttá teszi a konkrét ellenőrzési kötelezettséget (az általános ellenőrzés összeegyeztethetetlen lenne az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével), feltéve, hogy az nem eredményez a közvetítők részére túlzott terhet. Ugyanebbe az irányba mutatnak a dezinformáció és a gyűlöletbeszéd internetes terjedése

[36] C-18/18, EU:C:2019:821.

[37] A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 25. kötet, 399. o.)

elleni küzdelmet célzó intézkedések,[38] valamint az uniós jogban az a tendencia, hogy a platformokra, például a Google-ra, bizonyos területeken nagyobb ellenőrzési kötelezettségeket rónak az általuk befogadott tartalmakkal kapcsolatban.[39]

e) A jelen eljárásban javasolt különböző megoldások

37. A fent vázolt általános keretek között különösen az alapeljárás felei és a kérdést előterjesztő bíróság által javasolt megoldások nem meggyőzőek számomra.

38. Az alapeljárás felpereseinek álláspontjával ellentétben a törlés nem végezhető el kizárólag az érintett egyoldalú kérelme alapján, aki – anélkül, hogy ezt bizonyítaná – azt állítja, hogy a szóban forgó tartalom valótlan információt tartalmaz, különösen akkor, ha – mint ahogyan az a felperesek esetében is látszik – olyan személyekről van szó, akiknek a tevékenysége tekintetében a piacon betöltött szerepükből adódóan főszabály szerint fennáll a nyilvánosság tájékozódáshoz való joga. Egy ilyen megoldás az érintett egyoldalú döntésére bízná az őt érintő tartalmak törlését, anélkül, hogy lehetőség nyílna az ezt igazoló állítások megalapozottságának érdemi felülvizsgálatára, és a webszerkesztő tájékoztatáshoz való jogának és a nyilvánosság tájékozódáshoz való jogának túlzott és indokolatlan feláldozását eredményezné, figyelmen kívül hagyva e jogoknak a demokratikus társadalomban betöltött szerepét.

39. Ugyanakkor a Google által javasolt megoldás sem meggyőző számomra, mivel a keresőmotor működtetője bármilyen közreműködésének kizárásával az érintett személyt kötelezi arra, hogy a webszerkesztőhöz forduljon azon tartalom eltávolítása érdekében, amelynek valótlanságát kifogásolja. Ha e megoldást követnénk, akkor tehetetlenek lennének azok, akik úgy vélik, hogy a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető joguk sérült. Ha ugyanis a webszerkesztő elutasítja az információ eltávolítását, az továbbra is terjedne a keresőmotornak köszönhetően, és ha az valóban valótlan, akkor továbbra is indokolatlanul sérti az érintett személy alapvető jogait. Ezért az előzővel ellentétes helyzetben vagyunk, amelyben a különböző alapjogok közötti mérlegelést teljes mértékben a tájékozódáshoz való jog javára végeznénk el a Charta 7. és 8. cikke által védett alapjogok aránytalan és indokolatlan feláldozásával.

40. Végül, ami a kérdést előterjesztő bíróság által javasolt megoldást illeti, amely arra kötelezi az érintett személyt, hogy lehetőség szerint forduljon bírósághoz a webszerkesztővel szemben, véleményem szerint ez is a Charta 7. és 8. cikkében foglalt jogok aránytalan feláldozásához vezet. Először is, az információ interneten való terjedésének gyorsasága és az információ későbbi eltávolításának nehézsége, ha az valótlannak bizonyul, ellentétes a bírósági eljárás lefolytatásának idejével, még akkor is, ha a sürgősségi eljárás, és az érintett személynek okozott kár helyrehozhatatlan is lehet. Másodszor, ez a megoldás gyakorlati nehézségekbe ütközhet mindazokban az esetekben – amelyek nem ritkák az internetes környezetben –, amikor jelentős gyakorlati akadályai vannak annak, hogy bírósági eljárást indítsanak a vitatott tartalmat megjelenítő weboldal működtetőjével szemben, aki esetleg egy harmadik államban lakik, vagy akit nehéz azonosítani. Ezenfelül, ha az alapeljáráséhoz hasonló körülmények között a

[38] Különösen a 2016. évi, az illegális online gyűlöletbeszéd elleni magatartási kódexre (https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en) és a 2018. évi, a dezinformáció visszaszorítását célzó gyakorlati kódexre (https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/code-practice-disinformation) utalok, amelyeket a Bizottság dolgozott ki, és a főbb elektronikus platformok jóváhagytak.

[39] Ebben az irányba mutat a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i 2019/790/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2019. L 130., 92. o.) 17. cikke és az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/784 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2021. L 172., 79. o.) 3. és 5. cikke.

tartalomszolgáltatóval szembeni keresetindítás lehetőségét az érintett személy jogainak védelme szempontjából döntő jelentőségűnek ismerik el, az azt eredményezné, hogy a keresőmotor működtetője mentesülne a felelősség alól, ami ellentétes lenne mind a személyes adatoknak a keresőmotorok működésével kapcsolatos kezelése önálló jellegének elismerésével, mind a Bíróság által megállapított azon elvvel, amely szerint az érintett személynek lehetőséget kell kapnia arra, hogy az adatkezelőhöz forduljon a rá vonatkozó adatok törlése érdekében, függetlenül attól, hogy ezeket az adatokat az a fél, aki a vitatott tartalmat először tette online elérhetővé, törölte-e már korábban. Amint azt már volt alkalmam megjegyezni, ezzel az elvvel, valamint a keresőmotoroknak a tartalmak online terjesztésében és következésképpen az egyéneket a rájuk vonatkozó információk online közzétételéből eredően érő károk felerősítésében betöltött szerepével ugyanis minden olyan megoldás ellentétes, amely mentesíti a keresőmotor működtetőjét mint adatkezelőt terhelő azon kötelezettség alól, hogy tiszteletben tartsa az adatkezelés jogszerűségi feltételeit, amelyek közé tartozik a kezelt adatok pontossága.

41. Az egyensúly a vizsgált megoldások mindegyikében teljes mértékben az egyik érintett jog javára billen, miközben olyan egyensúlyt kell találni, amely az érintett alapvető jogok lehető legkisebb feláldozásához vezet. A következőkben kifejtem, hogy véleményem szerint hogyan kell ezt az egyensúlyt megteremteni.

f) A javasolt megoldás és a „procedural data due process” (tisztességes adatkezelési eljárás)

42. Az alapeljárás tárgyát képező ügyhöz hasonló esetben, amikor a törléshez való jog lényegében attól függ, hogy a törölt tartalomban szereplő információk valósak-e, és hogy így a keresőmotor működtetője által kezelt személyes adatok pontosak-e, véleményem szerint az egyetlen lehetséges út a „procedural fairness” (méltányos eljárás) konkrét meghatározása.

43. Az internetes környezetben kialakultak a „magánjogi hatalmasságok” – az eszközök technikai jellemzői és a gazdasági dinamika miatt is, amely elkerülhetetlenül a gazdasági és társadalmi hatalom néhány platform kezében történő koncentrációjához vezet –, amelyek erősen befolyásolhatják az alapvető jogok – különösen a Charta 7., 8. és 11. cikkében foglalt jogok – gyakorlását. Különösen az említett alapvető jogok tényleges gyakorlására gyakorolt hatás az információ „kapuőre” szerepének egyik elkerülhetetlen következménye, amely szerepet e platformok némelyike betölt. E jelenség kezelése érdekében a Bíróság az „elfeledtetéshez való joggal” kapcsolatos ítélkezési gyakorlatában lényegében elismerte a Charta 7. és 8. cikkében meghatározott alapvető jogokra gyakorolt közvetlen horizontális hatást. E jogok hatékonnyá tétele érdekében ebből eredő logikus lépés, hogy a magánszemélyek számára a személyes adataikat kezelő elektronikus platformokkal szemben megfelelő eljárási biztosítékokat ismerjenek el, amelyek megfelelnek az elektronikus platformokat terhelő vonatkozó kötelezettségeknek, amelyek természetesen igazodnak a technológiai eszköz jellemzőihez és az internetes környezetben az alapvető jogok közötti konfliktusok sajátosságaihoz. Az internet világában – álláspontom szerint – szükség van valamiféle „procedural data due process” formára. [40]

44. Az általános adatvédelmi rendelet értelmében az egyénnek joga van ahhoz, hogy a rá vonatkozó, szerinte valótlan adatokat tartalmazó weboldal törlését kérje. E jog gyakorlása azonban véleményem szerint magában foglalja a kérelem alapjául szolgáló elemek megjelölésének kötelezettségét, valamint a törölni kívánt tartalmak valótlanságára vonatkozó bizonyítékkezdeményt, amennyiben ez nem nyilvánvalóan lehetetlen vagy rendkívül nehéz,

[40] Ebben a témában lásd: K. Crawford, J. Schultz, *Big Data and Due process: Towards a Framework to Redress Predictive Privacy Harms*, *Boston College Law Review*, 2014, 93. o.

különösen a szóban forgó információ jellegét illetően.[41] E kötelezettség előírása összhangban van az általános adatvédelmi rendelet szövegével és felépítésével, amelyben az érintett személy részére elismert különböző, a helyesbítéssel, a törléssel, az adatkezelés korlátozásával és a tiltakozással kapcsolatos jogok meghatározott feltételekhez kötöttek, és annak kell a vonatkozó feltételek fennállására hivatkoznia, aki e jogokkal élni kíván.

45. A keresőmotor működtetője ilyen törlési kérelem esetén az információterjesztésben betöltött szerepe és az ebből eredő felelőssége miatt köteles elvégezni a kérelem megalapozottságának vagy megalapozatlanságának megállapítására irányuló ellenőrzéseket, amelyek a konkrét lehetőségei körébe tartoznak. Ezek az ellenőrzések elvégezhetők az általa szolgáltatott, valamint az érintett személyre és a vitatott tartalmat közzétevő weboldal szerkesztőjére vonatkozó adatok tekintetében, amelyeket a keresőmotor működtetője a rendelkezésére álló technológiai eszközökkel gyorsan tud elemezni. Ezen túlmenően, ha lehetséges, a keresőmotor működtetőjének gyorsan vitarendezési eljárást kell kezdeményeznie az információt eredetileg terjesztő webszerkesztőnél, aki így ki tudja fejteni a kezelt személyes adatok valódiságát és az adatkezelés jogszerűségét alátámasztó indokokat. Végül a keresőmotor működtetőjének döntenie kell arról, hogy helyt ad-e a törlési kérelemnek, és röviden meg kell indokolnia döntését.

46. A keresőmotor működtetője csak akkor utasíthatja el a kérelmet, ha a szóban forgó információ valós vagy valótlan tartalmát illetően jelentős kétségek merülnek fel, vagy ha a valótlan információ súlya a szóban forgó közzététellel összefüggésben nyilvánvalóan jelentéktelen, és az információ nem különleges jellegű. Az érintett ezt követően a keresőmotor működtetőjének döntésével szemben benyújtott panaszával a szükséges ellenőrzések elvégzésére jogosult igazságügyi hatósághoz vagy az általános adatvédelmi rendelet 51. cikkében említett felügyeleti hatósághoz fordulhat.

47. Ha a tartalom olyan személyt érint, aki a fentiekben meghatározottak szerint közszereplő, mivel a tájékozódáshoz való jog főszabály szerint nagyobb súllyal bír, mint a Charta 7. és 8. cikkében meghatározott jogok, a törlésre vonatkozó döntést az információ valótlanságára vonatkozó különösen erős bizonyítékoknak kell alátámasztaniuk. Ilyen esetekben, amikor megalapozott kétségek maradnak fenn a tekintetben, hogy az információ valós vagy valótlan, véleményem szerint a törlést ki kell zárni. Mindenesetre, még inkább, ha a vitatott tartalom a közéletben betöltött szerepével összefüggésben vonatkozik a személyre, akkor nem lehet törlésről dönteni, ha abban csak véleményt fogalmaznak meg, jóllehet az erősen kritikus, nagyon éles és tiszteletlen hangvételű, vagy szatirikus jellegű.[42] A valótlan adatok helyesbítése valójában az adatokkal és nem a véleményekkel kapcsolatos információkra vonatkozik, amely vélemények mindenképpen hozzájárulnak a társadalmi vita kialakulásához egy demokratikus társadalomban, mindaddig, amíg nem csúsznak át rágalmazásba. Nyilvánvaló azonban, hogy a keresőmotor működtetőjének – még akkor is, ha a kérelmet korábban elutasította – el kell végeznie a törlést, ha a bíróság később megállapítja az információ valótlanságát.

[41] A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) előtt folyamatban lévő ügyben a valótlannak vélt információk lényegében a felperesek által irányított társaságok gazdasági adataira vonatkoznak. Ilyen körülmények között nehéz azt állítani, hogy az alapeljárás felperesei nem tudtak volna legalább egy bizonyítékkezdeményt benyújtani a vitatott cikkekben szereplő adatok valótlanságát illetően.

[42] Lásd többek között: EJEB, 2021. május 25., Milosavlievic kontra Szerbia ítélet (CE:ECHR:2021:0525JUD005757414, 63. §).

48. Végül, ha az eset körülményei az érintett személy helyrehozhatatlan kárának elkerülése érdekében megkívánják, a keresőmotor működtetője ideiglenesen felfüggesztheti az indexeléstt,[43] vagy a keresési találatok között jelezheti, hogy a szóban forgó link által hivatkozott tartalomban szereplő egyes információk valóságtartalmát vitatják,[44] de ez nem érinti a webszerkesztő azon jogát, hogy az igazságügyi hatóság előtt megtámadja e lépést.

49. A javasolt megoldás véleményem szerint biztosítja a különböző érintett jogok kiegyensúlyozott érvényesülését, de elkerüli annak veszélyét, hogy a Google az „igazság bírájává" váljon, vagy hogy az online található információk egyfajta magáncenzúrája valósuljon meg. Ez utóbbi kockázat könnyen felmerülhetne, ha a keresőmotorokra olyan általános kötelezettségeket írnának elő, hogy ne szolgáltassanak valótlan információkat tartalmazó publikációkat, vagy hogy győződjenek meg arról, hogy a törlés iránti kérelem tárgyát képező információk valótlanok-e vagy sem. Ebben az esetben az esetleges felelősség elkerülése érdekében a keresőmotort arra ösztönöznék, hogy minden kétes tartalmat töröljön, még akkor is, ha nincs olyan bizonyíték, amely alapján észszerűen feltételezhető, hogy az valótlan, ami súlyosan sérti a tájékozódáshoz való jogot. E kockázat ellensúlyozása érdekében szükséges a törlési jog gyakorlásának eljárásjogi szabályozása, amely minden érintett fél számára konkrét kötelezettségeket ír elő.

50. A fenti megfontolások összességére figyelemmel azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ adja, hogy az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő, egymással ütköző alapvető jogok mérlegelése során a keresőmotor működtetőjével szemben az indexelt tartalomban szereplő információk állítólagos valótlansága miatt előterjesztett törlési kérelem vizsgálata keretében nem lehet irányadó jelleggel arra támaszkodni, hogy az érintett észszerűen elvárható módon – például ideiglenes intézkedés útján – jogvédelmet kaphat-e a tartalomszolgáltatóval szemben. E kérelem keretében az érintettre hárul a törölni kívánt tartalmak valótlanságára vonatkozó bizonyítékkezdemény benyújtásának kötelezettsége, amennyiben ez – különösen a szóban forgó információ jellegét illetően – nem nyilvánvalóan lehetetlen vagy rendkívül nehéz. A keresőmotor működtetőjének feladata, hogy a kezelt adatok állítólagos pontatlanságával kapcsolatban elvégezze a konkrét lehetőségei körébe tartozó ellenőrzéseket, és hogy lehetőség szerint felvegye a kapcsolatot az indexelt weboldal szerkesztőjével. Ha az eset körülményei az érintett személy helyrehozhatatlan kárának elkerülése érdekében megkívánják, a keresőmotor működtetője ideiglenesen felfüggesztheti az indexelést, vagy a keresési találatok között jelezheti, hogy a szóban forgó link által hivatkozott tartalomban szereplő egyes információk valóságtartalmát vitatják.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

51. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésével a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő versengő jogoknak és érdekeknek a 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontja és 14. cikke első bekezdésének a) pontja, illetve az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján elvégzendő mérlegelése során a keresőmotor működtetőjéhez mint adatkezelőhöz címzett törlési kérelem esetében, amely a valamely természetes személyt ábrázoló, előnézeti kép formájában megjelenített fényképeknek az e személy nevére irányuló képkeresés

[43] Az általános adatvédelmi rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a) pontja kifejezetten rendelkezik az adatkezelés ideiglenes korlátozásának lehetőségéről abban az esetben, ha az érintett vitatja a személyes adatok pontosságát, és arra az időtartamra, amely lehetővé teszi, hogy az adatkezelő ellenőrizze a személyes adatok pontosságát.

[44] A megoldás e típusára lásd: EJEB, 2009. március 10. Times Newspaper Ltd kontra Egyesült Királyság (1. és 2. sz.) (CE:ECHR:2009:0310JUD000300203).

találatai közül történő eltávolítására irányul, irányadó jelleggel figyelembe kell-e venni azon eredeti internetes közzététel kontextusát, amelyben a fent említett fényképek eredetileg megjelennek, egy olyan kontextust, amelyet a keresőmotor nem jelenít meg, és amelyre csupán egy link útján hivatkozik, amely a fent említett előnézeti képekkel együtt jelenik meg. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) kifejti, hogy bár a felperesek – elkülönülten vett – fényképei önmagukban nem járulnak hozzá a nyilvános vitához, azon cikk kontextusában, amelyben szerepeltek, hozzájárultak a bennük foglalt információk és kifejtett vélemények közvetítéséhez.

52. A Google úgy véli, hogy ez a kérdés hipotetikus, egyrészt azért, mert az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglaltakkal ellentétben a jogvita tárgya nem a felperesek neve alapján végzett képkeresés találatainak törlése iránti kérelem, hanem a vitatott cikkek egyikében szereplő képek előnézeti képei megjelenítésének általános tilalma, másrészt pedig azért, mert a szóban forgó fényképeket a Google 2017 szeptemberétől nem indexeli, a vitatott cikkek pedig 2018. június 28. óta nem elérhetők már a g-net oldalon. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint egyedül az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel az ítéletének meghozatala szempontjából megítélje az előzetes döntéshozatal szükségességét, valamint a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét.[45] A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását, ha az uniós jog értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson.[46] A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem derül ki egyértelműen, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak a 95/46 irányelv és az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozó kérdése nem valós, vagy hogy értelmezésük semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával. Ami konkrétan azt illeti, hogy sem a szóban forgó fényképek, sem a vitatott cikkek nem jelennek meg már a g-net oldalon, a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy abból az elvből indul ki, hogy az ilyen tartalom eltávolítása pusztán ideiglenes jellegű, és hogy az alapeljárás felperesei továbbra is érdekeltek abban, hogy határozatot hozzanak törlési kérelmükről. Ilyen körülmények között véleményem szerint nem lehet kétségbe vonni a szükséges értelmezés valósságát és hasznosságát.

53. Áttérve a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) által feltett kérdés érdemére, először is meg kell jegyezni, hogy – amint azt a Google helyesen megjegyezte – ugyanazok a szabályok vonatkoznak az internetes keresőmotoron keresztül történő képalapú névkeresésre, mint a webes keresésre. A Bíróságnak a jelen indítvány 11–19. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlata tehát az ilyen típusú keresések találataira hivatkozó törlési kérelmek esetében is érvényes. A természetes személyek fényképeinek e találatok között előnézeti képek formájában történő megjelenítése a személyes adatok olyan kezelésének minősül, amelynek tekintetében a keresőmotor működtetője a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja, illetve az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 7. pontja értelmében vett „adatkezelő” szerepét tölti be, és felelősségi köre, hatásköre és lehetőségei keretein belül felelős az említett aktusokban foglalt követelményeknek való megfelelésért. A képkeresés találatainak törlése iránti kérelem esetén a keresőmotor működtetőjének mérlegelnie kell a különböző érintett alapvető jogokat, és értékelnie kell, hogy az

[45] Lásd: 2022. február 24-i Eulex Kosovo ítélet (C-283/20, EU:C:2022:126, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[46] Lásd: 2022. február 24-i Eulex Kosovo ítélet (C-283/20, EU:C:2022:126, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

érintettnek a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogai vagy a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához fűződő jogok élveznek-e elsőbbséget. Ennek során minden lényeges tényezőt figyelembe kell vennie. [47]

54. Az a kérdés, hogy annak a weboldalnak a tartalmát, amelyen az eltávolítani kívánt fénykép szerepel, szintén az említett tényezők közé kell-e sorolni, véleményem szerint a szóban forgó adatkezelés tárgyának és jellegének helyes meghatározásától függ. Az alapügy tárgyát képező jogvitában a felperesek, amint azt már említettem, négy, őket ábrázoló fénykép törlését kérik. Márpedig ez a kérelem nem vonatkozik sem a fényképekkel egyidejűleg a webszerkesztő oldalán megjelenő cikk szövegében szereplő információkra, sem pedig a fényképekre, amennyiben a szöveg vizuális támogatására és leírására szolgálnak, és a szóban forgó cikk szerves részét képezik. Az említett cikkre és az abban szereplő fényképekre mutató link internetes keresés útján történő indexelése külön adatkezelést jelent, amelynek külön tárgya van, amelyet a felperesek külön törlési kérelemben kifogásolnak (amellyel kapcsolatban a BGH [szövetségi legfelsőbb bíróság] az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdését feltette).

55. Azáltal, hogy a keresőmotor működtetője természetes személyek interneten közzétett fényképeit megtalálja, és azokat a képkeresés eredményeiben előnézeti képek formájában ábrázolja, függetlenül attól, hogy milyen tartalomban szerepelnek, és megfosztja őket az eredetileg hozzájuk rendelt esetleges információs vagy leíró értéküktől, olyan szolgáltatást nyújt, amelynek keretében a személyes adatok olyan kezelését végzi, amely független és különbözik mind a fényképeket tartalmazó weboldal szerkesztője által történő adatkezeléstől, mind pedig az oldal indexelésével összefüggő adatkezeléstől, amelyért szintén ő felel. Amint azt a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) helyesen megállapította, az ilyen adatkezelés jellegéből adódóan, amikor a harmadik fél által létrehozott tartalom egyik önálló részét átveszik és külön megjelenítik, a keresőmotor működtetője nem közvetítőként, hanem inkább tartalomalkotóként jár el.

56. A fentiekből véleményem szerint az következik, hogy az egymással versengő alapvető jogoknak a természetes személyt ábrázoló fényképeknek az e személy neve alapján végzett képkeresés találatai közül történő eltávolítására irányuló kérelem vizsgálata keretében a 95/46 irányelv és az általános adatvédelmi rendelet vonatkozó rendelkezései alapján elvégzendő mérlegelése során kizárólag a fényképek információs értékét kell figyelembe venni, függetlenül attól a tartalomtól, amelyben e fényképek azon a weboldalon szerepelnek, amelyről átvették azokat. Fordítva, ha a weboldalra mutató link törlése iránti kérelem keretében a fényképeknek az oldal tartalmával összefüggésben történő megjelenítését kifogásolják, akkor e mérlegelés során figyelembe kell venni e fényképeknek az ebben az összefüggésben fennálló információs értékét.

57. A Google írásbeli észrevételeiben előadott érvek véleményem szerint nem érvénytelenítik ezt a következtetést. Bár igaz, hogy a képkeresés során az előnézeti képek annak a weboldalnak a tartalmára mutató linkkel együtt jelennek meg, amelyen elhelyezték azokat, ez azonban nem változtat azon, hogy a keresőmotor teljesen önállóan jeleníti meg őket, függetlenül attól a kontextustól, amelyben a fényképeket elhelyezték. Ellentétben a webes kereséssel, amelynek találatai nem teszik lehetővé az indexelt tartalom azonnali felhasználását, a képkeresés esetében a grafikus tartalom – beleértve az interneten közzétett fényképek előnézeti képeit is – megjelenítése önmagában a felhasználó által keresett találatot jelenti, függetlenül attól, hogy később úgy dönt, hogy az eredeti weboldalt felkeresi vagy sem. A kérdést előterjesztő bíróság által kiemelt azon

[47] E mérlegelés releváns elemeiről, amennyiben az állítólagos jogsértő magatartás fényképek közzétételére vonatkozik, lásd többek között: EJEB, 2012. február 7., Von Hannover kontra Németország ítélet (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 109–113. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

tény, hogy az ilyen megjelenítés megfelel a Google üzleti modelljének, és hogy technikailag nem lenne lehetséges másként eljárni, szintén nem kérdőjelezi meg az e megjelenítéssel járó adatkezelés önálló jellegét.

58. Természetesen lehetséges, hogy az érintett személy az őt ábrázoló fényképek eltávolítását kérve valójában azt kívánja elérni, hogy korlátozza az azokat tartalmazó tartalomhoz és az abban szereplő esetlegesen közérdekű információkhoz a fényképeket kísérő linken keresztül való hozzáférést. Ezzel kapcsolatban azonban meg kell jegyezni, hogy bár a fényképeknek a képkeresés találatai közül való eltávolítása kétségtelenül korlátozza az azokat tartalmazó tartalomhoz való hozzáférés lehetőségeit, ez utóbbi mégis közvetlenül elérhető marad a hagyományos webes keresésen keresztül. Egy ilyen keresés lehetővé teszi azt is, hogy az indexelt link segítségével megjelenjen a teljes tartalom, beleértve a fényképeket is, amelyek eredeti kontextusukban teljes mértékben betöltik a webszerkesztő által esetlegesen rájuk ruházott szerepet, azaz közvetítik és alátámasztják a közölt információkat és a kifejtett véleményeket. Így az alapeljárásban, még ha a szóban forgó cikkek törlése iránti kérelmet el is kellene utasítani, tekintettel arra, hogy a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága elsőbbséget élvez a felpereseknek a magánéletük tiszteletben tartásához és személyes adataik védelméhez fűződő jogával szemben, ha az őket ábrázoló fényképek eltávolítása iránti kérelemnek esetlegesen helyt adnak, az nem korlátozná túlzottan vagy indokolatlanul e szabadságokat, ha – amint azt a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) megállapítja – e fényképek a kontextusukból kiragadva csekély információs értékkel bírnak.

59. Tekintettel az előző pontban foglalt pontosításokra, az általam a jelen indítvány 56. pontjában levont következtetés – amely távol áll attól, hogy szinte abszolút védelmet biztosítson a képmáshoz fűződő jognak – elismeri, hogy ez a jog a személyiséghez fűződő jogok között megfelelő dimenzióval rendelkezik. Az egyén képmása ugyanis személyiségének egyik fő jellemzője, mivel kifejezi eredetiségét, és lehetővé teszi, hogy megkülönböztessék társaitól. A személy képmásának védelméhez fűződő joga személyes kiteljesedésének egyik feltétele, és feltételezi a személy saját képmása feletti ellenőrzését, és különösen annak lehetőségét, hogy megtagadja annak terjesztését.[48] Ebből az következik, hogy még ha a véleménynyilvánítás és az tájékozódás szabadsága kétségtelenül magában foglalja is a fényképek közzétételét,[49] az egyén magánélethez való jogának védelme ebben az összefüggésben különös jelentőséget kap, tekintettel arra, hogy a fényképek különösen személyes, ha nem intim információkat közvetítenek az egyénről és családjáról.[50]

60. A fenti megfontolások összességére figyelemmel azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre azt a választ adja, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontját és 14. cikke első bekezdésének a) pontját, valamint az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő versengő alapvető jogoknak a keresőmotor működtetőjéhez címzett, a valamely természetes személyt ábrázoló, előnézeti kép formájában megjelenített fényképeknek az e személy nevére irányuló képkeresés találatai közül történő eltávolítására irányuló kérelem keretében elvégzendő mérlegelése szempontjából nem kell figyelembe venni annak az internetes közzétételnek a kontextusát, amelyben e fényképek eredetileg megjelennek.

[48] EJEB, 2012. február 7., Von Hannover kontra Németország ítélet (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 96. §).

[49] EJEB, 2006. december 14., Verlagsgruppe kontra Ausztria ítélet (CE:ECHR:2006:1214JUD001052002, 29. és 40. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[50] EJEB, 2012. február 7., Von Hannover kontra Németország ítélet (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 103. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

V. Végkövetkeztetés

61. A fenti megfontolások alapján azt javasolom a Bíróságnak, hogy a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

1) A 2016/679 rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő, egymással ütköző alapvető jogok mérlegelése során a keresőmotor működtetőjével szemben az indexelt tartalomban szereplő információk állítólagos valótlansága miatt előterjesztett törlési kérelem vizsgálata keretében nem lehet irányadó jelleggel arra támaszkodni, hogy az érintett észszerűen elvárható módon – például ideiglenes intézkedés útján – jogvédelmet kaphat-e a tartalomszolgáltatóval szemben. E kérelem keretében az érintettre hárul a törölni kívánt tartalmak valótlanságára vonatkozó bizonyítékkezdemény benyújtásának kötelezettsége, amennyiben ez – különösen a szóban forgó információ jellegét illetően – nem nyilvánvalóan lehetetlen vagy rendkívül nehéz. A keresőmotor működtetőjének feladata, hogy a kezelt adatok állítólagos pontatlanságával kapcsolatban elvégezze a konkrét lehetőségei körébe tartozó ellenőrzéseket, és hogy lehetőség szerint felvegye a kapcsolatot az indexelt weboldal szerkesztőjével. Ha az eset körülményei az érintett személy helyrehozhatatlan kárának elkerülése érdekében megkívánják, a keresőmotor működtetője ideiglenesen felfüggesztheti az indexelést, vagy a keresési találatok között jelezheti, hogy a szóban forgó link által hivatkozott tartalomban szereplő egyes információk valóságtartalmát vitatják.

2) A 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontját és 14. cikke első bekezdésének a) pontját, valamint a 2016/679 rendelet 17. cikke (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a Charta 7., 8., 11. és 16. cikkéből eredő versengő alapvető jogoknak a keresőmotor működtetőjéhez címzett, a valamely természetes személyt ábrázoló, előnézeti kép formájában megjelenített fényképeknek az e személy nevére irányuló képkeresés találatai közül történő eltávolítására irányuló kérelem keretében elvégzendő mérlegelése szempontjából nem kell figyelembe venni annak az internetes közzétételnek a kontextusát, amelyben e fényképek eredetileg megjelennek.